
SEPA Direct Debit – et nyt europæisk betalingsprodukt

Anders Mølgaard Pedersen, Betalingsformidlingskontoret

INDLEDNING

De europæiske banker indførte 2. november i år et nyt betalingsprodukt i euro, kaldet SEPA Direct Debit. Produktet minder om Betalingsservice i Danmark, hvor der efter aftale automatisk trækkes penge på betalers bankkonto, og er især velegnet til betaling af faste regninger som husleje eller renter og afdrag på boliglån, telefon- og avisabonnementer, el og varme, osv.

SEPA Direct Debit er bankernes seneste tiltag med henblik på at gøre op med de landeopdelte infrastrukturer for detailbetalinger i euro, hvilket ifølge undersøgelser vil medføre store økonomiske gevinster. Arbejdet hermed har stået på i flere år, men der må påregnes at gå en rum tid endnu, inden målsætningen om et fælles betalingsområde i euro bliver opfyldt.

Under forberedelserne af SEPA Direct Debit var der længe usikkerhed om produktets lancering. En væsentlig årsag var manglende klarhed om gebyrmodellen for produktet, hvilket først blev opnået med en udtalelse fra Europa-Kommissionen i foråret 2009. Efterfølgende vedtog det Europæiske Råd og Europa-Parlamentet en forordning, der pålægger banker at indføre SEPA Direct Debit.

De danske pengeinstitutter tilbyder også SEPA Direct Debit. Nationalbanken understøtter dette ved at deltage i et fælleseuropæisk betalingssystem for det nye produkt, kaldet STEP2, på vegne af institutterne. Alle pengeinstitutter i Danmark har mulighed for at tilslutte sig denne ordning, der som planlagt blev iværksat samtidig med den europæiske lancering af SEPA Direct Debit.

STATUS FOR SEPA

SEPA – eller Single Euro Payments Area – er betegnelsen for visionen om et fælleseuropæisk detailbetalingsområde i euro. I SEPA skal borgeres og virksomheders grænseoverskridende betalinger gennemføres på

samme vilkår og lige så effektivt, som var der tale om nationale betalinger. I dag omfatter SEPA 32 lande i form af de 27 EU-lande, Schweiz, Norge, Island, Liechtenstein og Monaco.¹

De europæiske bankers arbejde med SEPA koordineres af European Payments Council, EPC, der blev dannet i 2002. EPC har i dag 74 medlemmer, som tæller banker samt nationale og europæiske bankforeninger. Fra dansk side deltager Finansrådet, der repræsenterer pengeinstitutterne i Danmark, og Danske Bank. EPCs øverste organ er Plenary, der mødes kvartalsvis.

I EPC er der især blevet arbejdet med at fastsætte regler for to nye betalingsprodukter i euro. Ud over SEPA Direct Debit drejer det sig om et harmoniseret instrument for kreditoverførsler, kaldet SEPA Credit Transfer, der blev indført i januar 2008. Desuden har bankerne aftalt nogle overordnede principper for kortbetalinger i SEPA, men er foreløbig afstået fra at etablere et fælleseuropæisk betalingskort.

Herudover pågår der et arbejde med at videreudvikle disse produkter, så de også kan anvendes i forbindelse med nye betalingsinstrumenter som mobiltelefoner og ved køb på internettet. EPC er desuden repræsenteret i en ekspertgruppe under Kommissionen, som skal fremkomme med en plan for udbredelsen af elektronisk fakturering i Europa baseret på SEPA-produkterne.

En væsentlig forudsætning for SEPA er det såkaldte betalingstjenstedirektiv, der blev vedtaget i 2007. Direktivet harmoniserer de europæiske landes lovgivning for detailbetalinger. EU-landene har siden arbejdet på at gennemføre direktivet i national lovgivning inden tidsfristen 1. november 2009. I Danmark er det sket med lov om betalingstjenester, der blev vedtaget af Folketinget i foråret 2009.

De økonomiske konsekvenser

Afvikling af detailbetalinger er forbundet med store omkostninger. Studier i europæiske lande viser, at disse kan beløbe sig til 0,5-1 pct. af bruttonationalproduktet, BNP, for nationale betalinger. Dertil kommer omkostningerne ved grænseoverskridende betalinger, der pr. transaktion typisk er væsentlig højere. Det gælder også i Europa, hvor der ikke tidligere fandtes en infrastruktur for disse betalinger.

Hvis SEPA realiseres, kan disse omkostninger reduceres. Besparelserne opstår som følge af en enklere administrativ håndtering af betalinger hos både banker og kunder, hvilket dog i nogen grad opvejes af projektets store investeringsomkostninger. Herudover vil øget konkurrence

¹ Se Elin Amundsen, SEPA – Single Euro Payments Area, Danmarks Nationalbank, *Kvartalsoversigt*, 1. kvartal 2007, for en mere detaljeret beskrivelse af SEPA-projektet.

blandt bankerne, der også bliver en konsekvens af SEPA, reducere gebyrerne for betalingstjenester.

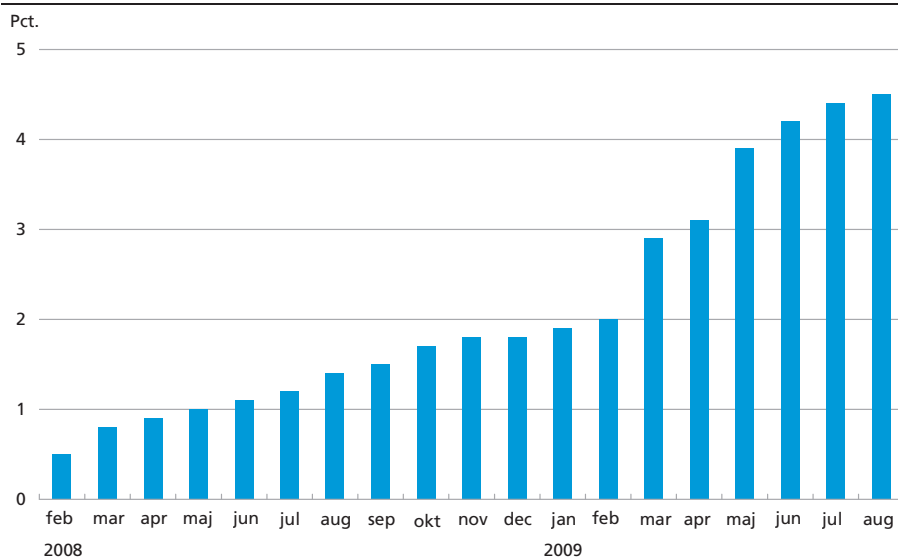
Konsulentfirmaet Capgemini har på anmodning af Kommissionen udarbejdet en rapport om de økonomiske konsekvenser af SEPA, jf. boks 1. Rapporten konkluderer, at disse afhænger af, hvor hurtigt de nationale produkter erstattes af de nye SEPA-produkter. Jo hurtigere overgangen sker, dvs. jo kortere periode, der skal afholdes udgifter til to sæt produkter, desto større bliver gevinsterne ved SEPA.

En reguleret slutdato

Brugen af SEPA Credit Transfer er steget mindre end forudsat i fx Capgeminis positive fremskrivninger. I august 2009 tegnede produktet sig kun for knap 5 pct. af samtlige kreditoverførsler i euroområdet, jf. figur 1. Årsagen er, at indenlandske kreditoverførsler fortsat gennemføres ved hjælp af de nationale produkter, mens SEPA Credit Transfer kun anvendes ved grænseoverskridende overførsler.

I 2010 ventes en betydelig stigning i brugen af SEPA Credit Transfer. Det skyldes, at flere virksomheder har valgt at udskyde overgangen til dette produkt til indførelsen af SEPA Direct Debit. Derudover har en række landes offentlige myndigheder meddelt, at de nu er rede til at tage de nye SEPA-produkter i brug. I de fleste europæiske lande udgør offentlige betalinger en stor andel af de samlede betalinger.

SEPA CREDIT TRANSFER-ANDELEN AF KREDITOVERFØRSLER I EUROOMRÅDET Figur 1

Anm.: Figuren viser andelen af kreditoverførsler i euro i euroområdet udført som en SEPA Credit Transfer.

Kilde: Den Europæiske Centralbank.

ØKONOMISKE KONSEKVENSER AF SEPA

Boks 1

Capgemini offentliggjorde i 2008 en rapport om de økonomiske konsekvenser af SEPA.¹ Rapporten, der blev udarbejdet på anmodning af Kommissionen, dækkede eurolandene, Storbritannien, Sverige og Polen og er i dag det hyppigst refererede studie af de kvantitative effekter af SEPA.

I rapporten opgøres konsekvenserne for bankernes og kundernes driftsomkostninger og investeringer samt bankernes gebyrer, dvs. de direkte effekter. Derimod indeholder den ikke skøn for de indirekte effekter, fx påvirkningen af bankernes renteudgifter på indlån og omkostninger til kontanthåndtering.

Capgemini vurderer konsekvenserne af SEPA i fire scenarier, jf. figur 2. Scenarierne adskiller sig efter, hvor aktivt bankerne udbyder de nye SEPA-produkter, og hvor ivrigt kunderne efterspørger dem. For hvert scenario gøres antagelser om udviklingen i gebyrer, driftsomkostninger og investeringer.

Det bedste scenario for samfundet som helhed er, når bankerne anstrenger sig for at udbyde SEPA-produkterne, og kunderne viser stor interesse for at benytte dem, kaldet SEPA Big Time. I dette scenario beregner Capgemini den samlede akkumulerede effekt for perioden 2006-12 til 123 mia.euro.

Det værste scenario er det modsatte, kaldet All Tied Up. I dette scenario stiger kundernes driftsomkostninger markant, fordi de i en lang periode skal håndtere to sæt produkter. Her vendes en mulig gevinst til et skønnat tab, der samlet udgør 42 mia.euro.

Rapporten illustrerer også et alvorligt incitamentsproblem ved SEPA, idet bankerne, der er udsat til at drive projektet, får tab i alle scenarier. Dette tab er mindst i All Tied Up. Det afspejler, at bankernes gebyrer reduceres mere i de øvrige scenarier som følge af den øgede konkurrence.

DE AKKUMULEREDE EFFEKTER I 4 SCENARIER, 2006-12

Figur 2

Efterspørgende	Demand Pull Banker: -49 mia.euro Kunder: <u>100 mia.euro</u> I alt: <u>51 mia.euro</u>	SEPA Big Time Banker: -52 mia.euro Kunder: <u>175 mia.euro</u> I alt: <u>123 mia.euro</u>
	All Tied Up Banker: -15 mia.euro Kunder: <u>-27 mia.euro</u> I alt: <u>-42 mia.euro</u>	Supply Push Banker: -60 mia.euro Kunder: <u>40 mia.euro</u> I alt: <u>-20 mia.euro</u>
Kunder		
Ej efterspørgende		
	Ej aktivt udbydende	Aktivt udbydende
	Banker	

Kilde: Capgemini Consulting.

¹ Capgemini Consulting, SEPA: potential benefits at stake, januar 2008.

Trods den forventede stigning i SEPA Credit Transfer og lanceringen af SEPA Direct Debit overvejes det på europæisk plan at fastlægge en formel slutdato for de nationale produkter. En sådan dato vil få banker og kunder til hurtigere at overgå til de nye SEPA-produkter. Det skyldes ikke kun den ultimative dato for ophør af de nationale produkter, men også at der hermed skabes vished om overgangen.

En offentlig høring afholdt af Kommissionen i sommeren 2009 viste opbakning til en reguleret slutdato, og senest har Ecofin-Rådet efterspurg en analyse af behovet herfor samt et forslag til en retsakt. Ecofin-Rådet lagde ligeledes op til, at der i givet fald bør skelnes mellem kreditoverførsler og direct debit og gælde forskellige slutdatoer for euro-lande og andre EU-lande.

SEPA DIRECT DEBIT

Med SEPA Direct Debit indføres for første gang et produkt, der kan håndtere grænseoverskridende betalingsopkrævninger i Europa. SEPA Direct Debit findes i to versioner. I dets rene form, kaldet SDD Core, er produktet primært beregnet til forbrugeres, efterfølgende kaldet debitors, betalinger af regninger til virksomheder eller offentlige myndigheder, betegnet kreditorer.

Figur 3 viser procedurerne for SDD Core. Hvis en debitor ønsker at betale en kreditor ved hjælp af SDD Core, skal begge parter bank være tilsluttet produktet hos EPC. Såfremt det er tilfældet, indledes processen med, at debitor underskriver en betalingsaftale, der overdrages til kreditor. Aftalen giver kreditor ret til via sin bank at hæve betalingen – og eventuelt fremtidige betalinger – på debtors konto.

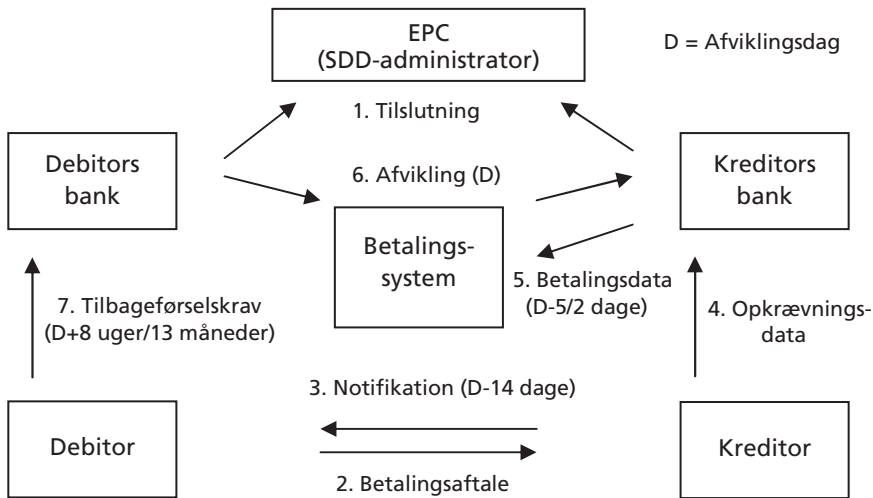
Før den første opkrævning skal kreditor, medmindre andet er aftalt, orientere debitor om betalingen, kaldet notifikation, med mindst 14 dages varsel. Kreditors bank skal desuden sende betalingen til et betalingssystem, der afvikler SEPA Direct Debit, eller direkte til debtors bank senest 5 dage inden afviklingsdagen. Ved gentagne opkrævninger er tidsfristen 2 dage, før betalingen skal afvikles.

Efter gennemførelse af en betaling har debitor i 8 uger en ubetinget ret til at få det hævdede beløb tilbageført, uden at det kræver en begrundelse. Hvis kreditor i mellemtiden er gået konkurs, påhviler forpligtelsen kreditors bank. Såfremt beløbet er hævnet, uden at der foreligger en underskrevet betalingsaftale, gælder debtors tilbageførselsret i 13 måneder.

EPC har herudover udviklet en version af produktet, som er beregnet til opkrævninger mellem virksomheder, kaldet SDD B2B (Business-to-Business). Den afviger fra SDD Core ved, at debitor ikke har ret til at kræ-

PROCEDURERNE FOR SEPA DIRECT DEBIT CORE

Figur 3

Anm.: Procedurerne for SDD Core kan opdeles i følgende trin: 1. Debitors og kreditors bank skal være tilsluttet SDD Core hos EPC. 2. Debitor underskriver en betalingsaftale, der overdrages til kreditor. 3. Kreditor orienterer debitor om opkrævningsdata senest 14 dage før første betaling, medmindre andet er aftalt. 4. Kreditor sender løbende opkrævningsdata til sin bank. 5. Kreditors bank sender betalingsdata til et betalingssystem senest 5 dage (2 dage ved gentagne betalinger) før afviklingsdagen. 6. Betalingen afvikles. 7. Debitor kan inden for 8 uger (13 måneder, hvis betalingen ikke er godkendt) kræve pengene tilbageført.

Kilde: EPC.

ve en godkendt betaling tilbageført. Debitor kan i stedet stille krav til sin banks kontrol af opkrævninger. Derudover er de forskellige tidsfrister generelt kortere end for SDD Core.

Af betalingsprodukter i Danmark kan SDD Core bedst sammenlignes med Betalingsservice, mens SDD B2B minder om Leverandørservice. Begge danske produkter har eksisteret i en årrække og administreres af PBS. Der er dog også forskelle mellem SEPA Direct Debit-produkterne og Betalings- og Leverandørservice. De væsentligste forskelle mellem SDD Core og Betalingsservice er beskrevet i boks 2.

Lanceringen af produktet

I forbindelse med forberedelserne af SEPA Direct Debit var der i en periode betydelig usikkerhed om produktets lancering. Det skyldtes bl.a., at der ikke var klarhed om gebyrmodellen, som er afgørende for bankernes indtjening. Dette blev først opnået efter en udtalelse fra Kommissionen. Problemstillingen om gebyrer for SEPA Direct Debit er beskrevet mere indgående i næste afsnit.

Derudover blev der sat spørgsmålstegn ved kundernes interesse i det nye produkt, ligesom der var tvivl om EU-landenes gennemførelse af betalingstjenestedirektivet, herunder om det lod sig gøre inden for tids-

BETALINGSSERVICE

Boks 2

Betalingsservice er det danske direct debit-produkt til opkrævning af betalinger fra forbrugere. Produktet, der administreres af PBS og afvikles i Sumclearingen, blev lanceret i 1974. Siden er funktionerne, der understøtter Betalingsservice, fx oplysningerne der kan sendes med en opkrævning, blevet udbygget væsentligt, men grundtrækene ved produktet er i al væsentlighed uændrede.

SEPA Direct Debit Core og Betalingsservice afviger på flere måder. For det første er der forskel på den mulige aftalepart for kreditor. I Betalingsservice indgår kreditor aftale med PBS, jf. figur 4. I SEPA Direct Debit kan kreditor træffe aftale med en vilkårlig bank i SEPA, der tilbyder produktet. For så vidt angår den danske fællesløsning for SEPA Direct Debit, jf. nedenfor, er kreditors aftalepart dog PBS.

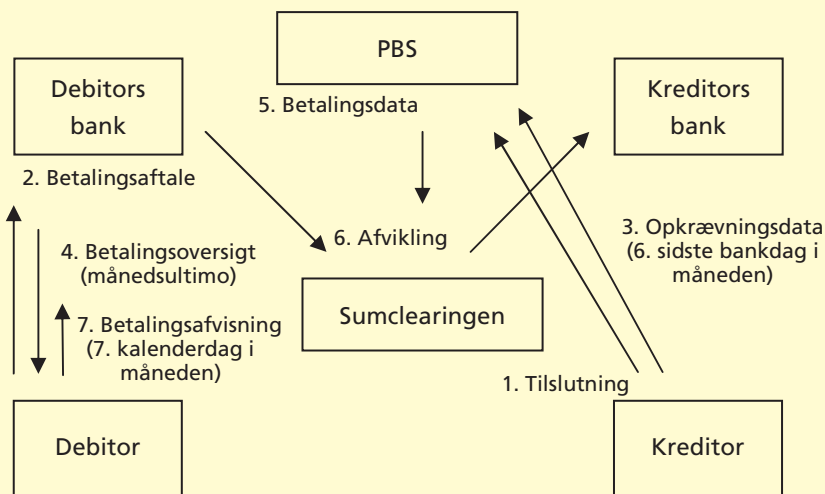
For det andet er procedurerne for håndtering af debtors betalingsgodkendelse forskellige. I SEPA Direct Debit overdrager debitor som nævnt betalingsaftalen til kreditor. I Betalingsservice indgår debitor en betalingsaftale ved at give sit pengeinstitut tilladelse til at overføre beløb til kreditors konto, dvs. godkendelsen opbevares i princippet hos debtors pengeinstitut.

For det tredje har Betalingsservice et fast månedligt forløb, der starter med kreditors indsendelse af opkrævningsdata til PBS. Det skal ske senest 6. sidste bankdag i en måned. PBS udsender så inden månedens udløb betalingsoversigter til debtorer. Debitor kan altid afmelde en aftale senest 2 bankdage før betalingsdagen og afvise enkeltbetalinger frem til 7. kalenderdag i måneden.

SEPA Direct Debit følger ikke en tilsvarende månedscyklus. Kreditorer kan løbende sende opkrævninger til deres bank, der sender dem videre til debtors bank. Efter en betaling har debitor som nævnt mindst otte uger til at kræve beløbet tilbageført. Den lange periode afspejler, at kreditor opbevarer betalingsaftalen, og at debtors bank som udgangspunkt ikke kontrollerer opkrævningen.

PROCEDURERNE FOR BETALINGSSERVICE

Figur 4

Kilde: PBS.

fristen. Det sidste lykkedes for alle medlemslandene med enkelte undtagelser. Sidstnævnte lande har bebudet, at direktivet vil være gennemført i begyndelsen af 2010.

Usikkerheden blev reelt fjernet, da de europæiske banker efter et møde i EPCs Plenary i marts 2009 bekræftede at ville introducere SEPA Direct Debit 2. november i år som oprindeligt planlagt. Der bliver dog tale om en gradvis udrulning, da ikke alle nationale bankforeninger har erklæret sig klar fra denne dato. Fx har de franske banker meddelt, at de først vil tilbyde SEPA Direct Debit fra 1. november 2010.

Fra politisk side var der ønske om at støtte udbredelsen af SEPA Direct Debit. I forbindelse med en revision af forordningen om grænseoverskridende betalinger i euro blev det derfor indføjet, at banker i euroområdet, der i dag tilbyder direct debit, fra 1. november 2010 også skal tilbyde SEPA Direct Debit. Den reviderede forordning blev vedtaget af Det Europæiske Råd og Europa-Parlamentet i foråret 2009.

SEPA Direct Debit blev lanceret på den annoncerede dato med ca. 2.600 tilsluttede banker. Tallet forventes at stige, jf. at der i dag er mere end 4.400 banker, der tilbyder SEPA Credit Transfer. I begyndelsen vil brugen af SEPA Direct Debit være relativt beskeden, og uden en reguleret slutdato for de nationale betalingsprodukter ventes overgangen til SEPA Direct Debit at komme til at strække sig over en længere årrække.

GEBYRER FOR DIRECT DEBIT

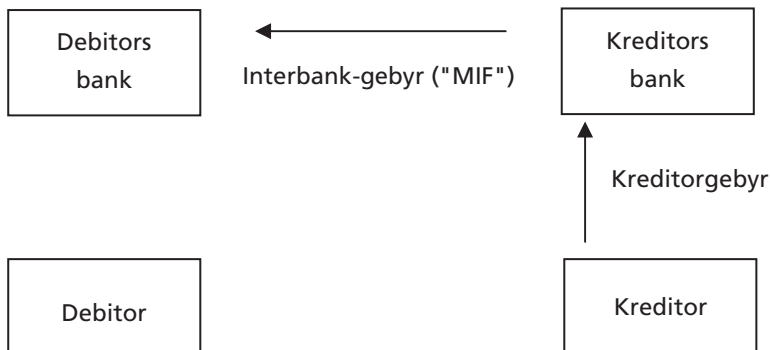
En væsentlig problemstilling, der som nævnt på et tidspunkt skabte tvivl om indførelsen af SEPA Direct Debit, var gebyrmodellen for produktet. Hos myndighederne var der på den ene side en forståelse for, at bankerne skulle have en tilfredsstillende indtjening for at udbyde SEPA Direct Debit. På den anden side var der bekymring for, at det nye produkt kunne føre til højere gebyrer for kreditorer og debitorer.

Baggrunden for denne afvejning kan forstås med udgangspunkt i figur 5, der viser gebyrerne i et typisk direct debit-system. I de fleste af disse systemer i Europa betaler kreditors bank et gebyr pr. transaktion til debtors bank, kaldet et interbank-gebyr. Kreditors bank tager så et tilsvarende – eller eventuelt højere – gebyr af kreditor, der i figuren betegnes et kreditorgebyr.

Interbank-gebyret fastsættes som regel af de deltagende banker multilateralt, dvs. kollektivt, og kaldes så et Multilateral Interchange Fee, MIF. I mange lande reguleres denne type gebyrer af konkurrencemyndighederne. Det skyldes, at bankerne hermed reelt i fællesskab aftaler en mindstesats for kreditorgebyret, da ingen kreditorbanker normalt vil acceptere et lavere gebyr end det fastsatte MIF.

GEBYRERNE I ET TYPISK DIRECT DEBIT-SYSTEM

Figur 5

Anm.: Hvis interbank-gebyret fastsættes af bankerne i fællesskab, kaldes det et Multilateral Interchange Fee, MIF.

Gebyrer for SEPA Direct Debit

I relation til SEPA Direct Debit aftalte de europæiske banker i 2007 et MIF på 9,3 eurocent pr. transaktion, baseret på beregninger af bankernes omkostninger. Bankerne førte efterfølgende forhandlinger med Kommissionen om størrelsen af dette gebyr. Kommissionen mente grundlæggende, at det aftalte MIF stred mod EUs konkurrenceregler og krævede dokumentation for dets berettigelse.

Efter langvarige drøftelser med bankerne meddelte Kommissionen, at den kan acceptere et MIF for nationale SEPA Direct Debit i en overgangsfase.¹ Det gælder dog kun i lande, der i dag har et MIF i deres nationale direct debit-system. Desuden må gebyret for SEPA Direct Debit ikke overstige det i forvejen eksisterende MIF. Formålet er at sikre, at også bankerne i disse lande vil tilbyde det nye produkt.

Endvidere fastslog Kommissionen, at den, ligeledes i en overgangsperiode, kan godtage et MIF for grænseoverskridende SEPA Direct Debit. Efter udløbet af overgangsperioden vil Kommissionen imidlertid ikke længere acceptere et MIF, hverken for nationale eller grænseoverskridende SEPA Direct Debit, og bankerne må derfor overveje andre gebyrmodeller.

Kommissionens udtalelse er siden blevet stadfæstet i den reviderede forordning om grænseoverskridende betalinger i euro. Forordningen fastlægger desuden overgangsperioden til 1. november 2012, hvorefter der vil være forbud mod MIF i direct debit-systemer i EU. Desuden fastslås det, at bankerne frem til denne dato ikke må tage et højere MIF for grænseoverskridende SEPA Direct Debit end 8,8 eurocent.

¹ Se Europa-Kommissionen og Den Europæiske Centralbank, Joint statement by the European Commission and the European Central Bank clarifying certain principles underlying the SEPA direct debit (SDD) business model, 24. marts 2009.

NATIONALBANKENS ROLLE

Nationalbanken har på anmodning fra Lokale Pengeinstitutter og Regionale Bankers Forening valgt at hjælpe de danske pengeinstitutter med afviklingen af SEPA Direct Debit. Det foregår ved, at Nationalbanken på vegne af institutterne fungerer som direkte deltager i Euro Banking Associations clearingsystem for detailbetalinger, STEP2. Nationalbanken varetager desuden den samlede pengeafvikling for deltagerne i Target2.

Et lignende arrangement findes i andre europæiske lande. Nationalbankens beslutning om at påtage sig denne opgave skal desuden ses ud fra et ønske om at bistå ved udviklingen af SEPA og en mere effektiv gennemførelse af detailbetalinger i Europa. Endvidere understøttes den nuværende enhedsinfrastruktur for detailbetalinger i Danmark, som efter Nationalbankens opfattelse er forbundet med flere fordele.

Nationalbanken har opstillet en række overordnede betingelser, som skal være opfyldt. For det første skal Nationalbankens risici ved at deltage i arrangementet være tilfredsstillende afdækket. For det andet skal alle omkostninger bæres af de deltagende pengeinstitutter. Endelig er det et krav, at alle pengeinstitutter i Danmark har adgang til at deltage på samme vilkår.

Udviklingen af den systemmæssige løsning er sket i samarbejde med PBS, der også varetager en række driftsfunktioner. PBS står bl.a. for videreformidlingen af detailtransaktioner mellem pengeinstitutterne og STEP2 og meddeler pengeinstitutterne deres samlede nettopositioner i afviklingen. Boks 3 indeholder en beskrivelse af den danske clearing- og afviklingsløsning for SEPA Direct Debit.

Den danske fællesløsning blev iværksat 2. november i år, dvs. på datoen for den officielle lancering af SEPA Direct Debit i Europa. Foreløbig har 94 pengeinstitutter tilsluttet sig løsningen. I begyndelsen ventes kun få danske SEPA Direct Debit-betalinger. På længere sigt kan antallet af betalinger stige, hvis en række faste indenlandske opkrævninger inddrages, herunder terminsbetalinger på realkreditlån i euro.

Deltagere

Figur 6 viser deltagerne i den danske clearing- og afviklingsløsning for SEPA Direct Debit. Nationalbanken har som nævnt accepteret at være direkte deltager i clearing-systemet STEP2 på vegne af pengeinstitutterne, der har tilsluttet sig ordningen. Institutterne er registreret som indirekte deltagere i STEP2.

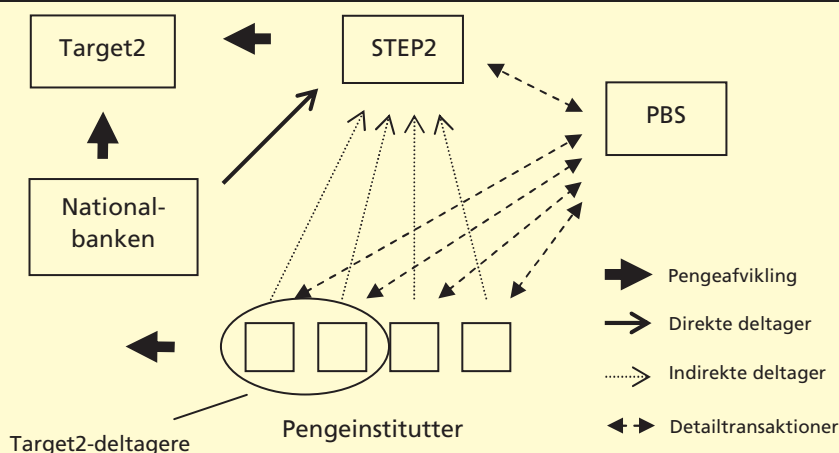
Derudover varetager Nationalbanken den samlede pengeafvikling for deltagerne. Den foregår i Target2, de europæiske centralbankers betalingssystem til store, tidskri-
tiske eurobetalinger, hvor Nationalbankens konto på et fast tidspunkt i døgnet debi-
teres eller krediteres de danske deltagers nettoposition.

Pengeinstitutterne skal på forhånd reservere likviditet til afviklingen. Det sker ved, at institutter, som deltager direkte i Target2, overfører beløb til særlige SEPA-konti, hvorfra den reserverede likviditet overføres til Nationalbankens konto på Target2-plattformen.

Herudover udfører PBS en række vigtige driftsmæssige funktioner. PBS står bl.a. for formidlingen af detailtransaktioner mellem pengeinstitutterne og STEP2 og meddeler deltagerne deres samlede nettopositioner i afviklingen. Endvidere indgår PBS som i Betalingsservice aftaler med kreditorer om tilslutning til systemet.

DELTAGERNE I DEN DANSKE FÆLLESLØSNING FOR SEPA DIRECT DEBIT

Figur 6

Det daglige afviklingsforløb

En normal afviklingsdag indledes med, at PBS, på baggrund af oplysninger fra STEP2, udsender en foreløbig opgørelse over pengeinstitutternes nettoposition til afvikling samme dag. Afvigelser i forhold til den endelige nettoposition kan opstå som følge af tilbageførte betalinger, der indløber efterfølgende og skal afvikles samme dag.

Herefter reserverer pengeinstitutterne likviditet til dagens afvikling. Efter aftale skal institutterne overføre et større beløb end deres opgjorte nettoposition. Forskellen, kaldet overdækning, skal sikre, at der er reserveret tilstrækkelig likviditet til at dække eventuelle tilbageførte betalinger.

Derpå kontrolleres det, at det enkelte pengeinstitut har reserveret nok likviditet. Hvis det ikke er tilfældet, får instituttet endnu en mulighed for at overføre det mang-

FORTSAT	Boks 3
lende beløb. Såfremt det ikke nås inden for en tidsfrist, kan instituttets betalinger fjernes fra afviklingen, bortset fra tilbageførte betalinger. Der modtages så oplysninger fra STEP2 om den direkte deltagers, dvs. Nationalbankens, endelige nettoposition på vegne af pengeinstitutterne. I teorien kan et stort antal tilbageførte betalinger have medført, at der ikke længere er dækning. I den situation er der truffet aftale med to institutter om at stille supplerende likviditet. Pengeinstitutternes reservering af likviditet, som beskrevet ovenfor, foregår om formiddagen, mens afviklingen på Target2-konti finder sted i tidsrummet kl. 11.45-13.15. Afviklingen sker separat for de to SEPA-produkter, SDD Core og SDD B2B. Efter afviklingen skal den overskydende likviditet, der hidrører fra overdækningen, og modtaget likviditet fordeles til de relevante pengeinstitutter. Det foregår ved, at det samlede beløb først overføres fra Nationalbankens Target2-konto til SEPA-kontiene, inden beløbene på disse konti overføres til deltagernes Target2-konti.	